

Rambeslut om verkställighet av bötesstraff

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2003/04:92 Sveriges antagande av rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff jämte två i ärendet väckta motioner.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna ett utkast till rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff. Enligt rambeslutet skall ett bötesstraff som har beslutats i en medlemsstat av antingen en domstol eller, under vissa förutsättningar, en annan myndighet erkännas och verkställas i en annan medlemsstat utan att något nytt beslut behöver fattas av den verkställande staten. Vidare föreslås att riksdagen skall godkänna att Sverige i samband med antagandet av rambeslutet inte avger någon förklaring om att vissa typer av beslut om böter under en övergångsperiod inte skall få verkställas i Sverige.

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag och avslår motionerna.

I ärendet finns två reservationer (m och fp) och ett särskilt yttrande (m).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Godkännande av rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff.....	6
Rambeslutets innehåll.....	6
Utskottets ställningstagande.....	8
Förklaringar av Sverige med anledning av rambeslutet.....	9
Upprätthållande av krav på dubbel straffbarhet när tryck- och yttrandefriheten m.m. berörs.....	9
Godkännande av rambeslut utan åtföljande följdlagstiftning m.m.....	11
Reservationer.....	13
1. Krav på dubbel straffbarhet för brott som berör tryck- och yttrandefrihet m.m., punkt 2 (fp).....	13
2. Följdlagstiftning i propositioner om rambeslut, punkt 3 (m, fp).....	14
Särskilt yttrande.....	15
Regeringens handläggning av ärenden om riksdagens godkännande av rambeslut (m).....	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	16
Propositionen.....	16
Följdmotioner.....	16
<i>Bilaga 2</i>	
Utkast till rambeslut.....	17
<i>Bilaga 3</i>	
Utkast till uttalanden i anslutning till rambeslutet.....	38

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Godkännande av rambeslutet

Riksdagen godkänner

a) det inom Europeiska unionen upprättade utkastet till rambeslut om tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff, och

b) att Sverige inte avger någon förklaring enligt artikel 20, punkten 2, i rambeslutet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:92 punkterna 1 och 2.

2. Krav på dubbel straffbarhet för brott som berör tryck- och yttrandefrihet m.m.

Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju19 yrkandena 2 och 3.

Reservation 1 (fp)

3. Följdlagstiftning i propositioner om rambeslut

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Ju18 och 2003/04:Ju19 yrkande 1.

Reservation 2 (m, fp)

Stockholm den 27 maj 2004

På justitieutskottets vägnar

Johan Pehrson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Pehrson (fp), Susanne Eberstein (s), Rolf Olsson (v), Margareta Sandgren (s), Beatrice Ask (m), Lennart Nilsson (s), Helena Zakariasén (s), Peter Althin (kd), Jeppe Johnsson (m), Yilmaz Kerimo (s), Torkild Strandberg (fp), Göran Norlander (s), Cecilia Magnusson (m), Joe Frans (s), Leif Björnlod (mp), Kerstin Andersson (s) och Viviann Gerdin (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I juli 2001 tog Frankrike, Förenade kungariket (Storbritannien och Nordirland) och Sverige initiativ till ett rambeslut om tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff (EGT C 278, 2.10.2001, s. 4). En faktapromemoria har upprättats över utkastet till rambeslutet (2001/02:FPM 18). Initiativet baserades på de slutsatser som Europeiska rådet antog 1999 i Tammerfors som innebär att principen om ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas rättsliga avgöranden skall bli en hörnsten i det straffrättsliga samarbetet inom unionen.

Vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor den 8 maj 2003 nåddes en principöverenskommelse om innehållet i rambeslutet. Överenskommelsen avser ett utkast till rambeslut som i väsentliga delar skiljer sig från det ursprungliga förslaget.

Europaparlamentet yttrade sig den 17 januari 2002 över förslaget till utkast till rambeslut (T5-0019/2002 slutlig, EGT C 271 E, 7.11.2002 s. 423). I yttrandet godkände Europaparlamentet förslaget.

Under förhandlingsarbetet har företrädare för Justitiedepartementet sammanträtt med justitiekommittén vid ett flertal tillfällen. Vidare har justitieministern redogjort för förhandlingsarbetet och den svenska positionen vid sammanträden i EU-nämnden.

En promemoria om Sveriges antagande av rambeslutet har remissbehandlats. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig inom Justitiedepartementet (dnr 2003/9776/BIRS).

Det bör noteras att utkastet till rambeslutet, efter att regeringen beslutade propositionen, har omarbetats såväl språkligt som redaktionellt av EU:s s.k. juristlingvister och att artikel- och punktnummereringen därvid genomgående har ändrats. Detta innebär att regeringens hänvisningar i propositionen till olika artiklar och punkter i rambeslutet inte överensstämmer med den senaste versionen av rambeslutstexten. När utskottet i det följande hänvisar till olika artiklar i rambeslutet avses nummereringen enligt den senaste versionen av rambeslutstexten. Denna text återfinns i *bilaga 2*.

Utkast till uttalanden i anslutning till rambeslutet återfinns i *bilaga 3*. Dessa texter har ännu inte uppdaterats med anledning av juristlingvisternas granskning av utkastet till rambeslut. De hänvisningar till olika artiklar i rambeslutet som anges där avser därför den äldre versionen av rambeslutet, som intagits som bilaga till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Inom Europeiska unionen har ett utkast till rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff utarbetats. I propositionen föreslås att utkastet till rambeslutet godkänns av riksdagen. Utkastet innehåller bestämmelser om verkställighet av bötesstraff. Enligt rambeslutet skall ett bötesstraff som har beslutats i en medlemsstat av antingen en domstol eller, under vissa förutsättningar, en annan myndighet erkännas och verkställas i en annan medlemsstat utan att något nytt beslut behöver fattas av den staten. I vissa fall skall dock verkställigheten av bötesstraffen kunna vägras. Verkställigheten skall ske på samma sätt som för ett inhemskt bötesstraff.

Den tidpunkt då medlemsstaterna skall ha genomfört bestämmelserna i rambeslutet är ännu inte bestämd. I propositionen redovisas vilken lagstiftning och övrig reglering som rambeslutet kräver. Förslag till lagstiftning läggs dock inte fram i propositionen. Sådana förslag kommer enligt regeringen att läggas fram vid ett senare tillfälle.

Utskottets överväganden

Godkännande av rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff

Rambeslutets innehåll

Rambeslutet syftar till att reglera det rättsliga samarbetet för erkännande och verkställighet av bötesstraff mellan myndigheter när ett bötesstraff har dömts ut i en medlemsstat (den utfärdande staten) och det finns ett behov av att överföra verkställigheten till en annan medlemsstat (den verkställande staten).

Enligt rambeslutet skall ett bötesstraff som har beslutats i en medlemsstat av en domstol eller, under vissa förutsättningar, en annan myndighet erkännas och verkställas i en annan medlemsstat utan att något nytt beslut behöver fattas av den staten. Bestämmelserna skall kunna användas när den fysiska eller juridiska person mot vilken ett bötesstraff har utdömts har sin egendom, inkomst, hemvist eller, såvitt avser juridiska personer, sitt säte i en annan medlemsstat. Tanken är att fysiska eller juridiska personer i framtiden inte skall kunna undkomma verkställighet av ett bötesstraff inom EU.

I det följande redovisas några av de mer centrala bestämmelserna i rambeslutet.

I artikel 1 i rambeslutet upptas ett antal definitioner av betydelse bl.a. för tillämpligheten av rambeslutet. Bestämmelsen anger bl.a. att med begreppet *beslut* avses ett slutgiltigt beslut om bötesstraff för en fysisk eller juridisk person, om beslutet fattas av en domstol i den utfärdande staten med avseende på en brottslig gärning enligt lagen i den utfärdande staten. Dessutom avses beslut som fattats av en annan myndighet än en domstol med avseende på en brottslig gärning enligt lagen i den utfärdande staten. Detsamma gäller beslut av en sådan myndighet beträffande gärningar som är straffbara som överträdelser mot lagbestämmelser (dvs. administrativa förseelser), förutsatt att den som ålagts böterna har haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål. Med det sistnämnda avses utifrån svenska förhållanden att beslutet skall kunna prövas i en domstol i ett straffrättsligt förfarande. Även beslut av domstol beträffande sådana från myndighet överklagade beslut omfattas av rambeslutets tillämplighet.

Med begreppet *bötesstraff* skall förstås en skyldighet att betala ett penningbelopp som utdömts i ett beslut vid en fällande dom för en gärning. Vidare skall med begreppet bötesstraff även avses ersättning till brottsoffer i vissa fall, rättegångskostnader i sådana förfaranden som har lett fram till bötesbeslutet och ersättning till en allmän fond eller en stödorganisation för brottsoffer, vilken utdömts i samma beslut. I begreppet bötesstraff ingår inte beslut om förverkande av hjälpmedel eller vinning av brott eller sådana beslut som omfattas av den s.k. Bryssel I-förordningen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

I artikel 7 uppräknas ett antal vägransgrunder som en medlemsstat får åberopa för att inte verkställa ett bötesstraff. Här kan bl.a. nämnas följande. En vägransgrund tar sikte på brister i den enskildes möjligheter att få beslutet rättssäkert prövat, såsom att den dömde vid skriftligt förfarande inte underrettats om sin rätt att bestrida ålagda böter. Vidare får verkställighet vägras om den person beslutet avser har dömts för samma gärningar i den verkställande staten eller i någon annan medlemsstat och beslutet har verkställts där (principen om *ne bis in idem*). Den verkställande staten får också vägra att verkställa bötesstraffet om det hänför sig till en gärning som inte motsvaras av ett brott i den verkställande staten (dvs. ett krav på dubbel straffbarhet), under förutsättning att gärningen inte faller in under de brott som räknas upp i listan i artikel 5, punkten 1. Den behöriga myndigheten i den verkställande staten får dessutom vägra att verkställa ett bötesbeslut om verkställigheten är preskriberad enligt den verkställande statens lagstiftning. Verktällighet får också vägras om beslutet avser gärningar som omfattas av den verkställande statens egen jurisdiktion. Verktällighet av utdömda bötesstraff får också vägras om beloppet är lägre än motsvarande 70 euro.

Artikel 7 är inte helt uttömmande i fråga om vilka möjligheter en verkställande stat har att avstå från att verkställa ett bötesstraff. Det framgår av artikel 3 att rambeslutet inte påverkar skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen. I artikel 20, punkten 3, anges i anslutning till detta att varje medlemsstat får vägra att erkänna och verkställa ett beslut om de redovisade uppgifterna i det intyg som skall bifogas beslutet ger vid handen att dessa grundläggande rättigheter och rättsliga principer kan ha kränkts. Vidare framgår av punkt 6 i de inledande beaktandesatserna att rambeslutet inte hindrar medlemsstaterna från att tillämpa sina konstitutionella bestämmelser om rättssäkerhet samt förenings-, yttrande- och tryckfrihet.

Krav på dubbel straffbarhet för verkställighet får inte ställas upp om den utfärdande staten anser att gärningen motsvarar något av de brott som räknas upp i listan i artikel 5, punkten 1. Listan omfattar flera av de brott som regleras i brottsbalken och som kan resultera i antingen villkorlig dom eller skyddstillsyn i förening med böter eller ett rent bötesstraff (t.ex. misshandel, olaga hot, stöld och andra tillgreppsbrott, bedrägeri och andra oredlighetsbrott samt förfalskningsbrott). Även brott och brottstyper inom den svenska specialstraffrätten omfattas, t.ex. narkotikabrott, miljöbrott, vissa brott enligt vapenlagen och utlänningslagen samt olika överträdelser av vägtrafikbestämmelser. Efter beslut av rådet skall listan kunna utvidgas eller ändras.

I artikel 20 punkt 2 anges att en medlemsstat under en tid av högst fem år från ikraftträdandet av rambeslutet får begränsa tillämpningen av rambeslutet till att gälla endast bötesbeslut som har fattats av en domstol. Under samma tid får en medlemsstat också begränsa tillämpningen avseende ett bötesbeslut som gäller mot en juridisk person till att endast avse sådana brott för vilka en EU-rättsakt föreskriver ett ansvar för juridiska personer. En medlemsstat som vill utnyttja dessa möjligheter till begränsning av rambeslutets omfattning skall

lämna en förklaring om detta till rådets generalsekreterare i samband med att rambeslutet antas. Varje medlemsstat får tillämpa motsvarande begränsningar gentemot den medlemsstat som har lämnat en sådan förklaring.

Rambeslutet innehåller även ett antal förfaranderegler. I artikel 4 föreskrivs att ett bötesbeslut skall översändas direkt till den behöriga myndigheten i den verkställande staten, jämte ett särskilt upprättat intyg innehållande olika obligatoriska uppgifter (en förlaga till intygets utformning har intagits som bilaga till rambeslutet, se bilaga 2). Enligt artikel 6 skall den behöriga myndigheten i den verkställande staten erkänna ett beslut om bötesstraff som översänts på det sätt som föreskrivs i rambeslutet utan krav på ytterligare formaliteter och skyndsamt vidta alla åtgärder som krävs för att verkställa beslutet. Verkställigheten skall ske på samma sätt som för ett inhemskt bötesstraff i den verkställande staten. Här kan också nämnas att verkställighet endast får sökas i en medlemsstat i taget (artikel 4, punkten 4). Det belopp som drivs in vid verkställigheten tillfaller den verkställande staten, om inte de berörda staterna kommer överens om något annat (artikel 13). Medlemsstaterna får inte avkräva varandra ersättning för kostnader som kan ha uppstått vid tillämpning av rambeslutet, t.ex. i samband med verkställighet (artikel 17).

Utskottets ställningstagande

Vid sitt möte i Tammerfors år 1999 uttalade Europeiska rådet sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas rättsliga avgöranden. Det rambeslut som behandlas i detta ärende utgår från den principen och bygger på ett förtroende mellan medlemsstaternas myndigheter och deras rättssystem när det gäller verkställighet av varandras domar och slutliga beslut.

Den fria rörligheten inom EU medför en ökad rörlighet mellan medlemsstaterna. De nationella gränserna förhindrar i dag en effektiv verkställighet av utdömda böter. De internationella överenskommelser som finns, med avseende på verkställighet av böter, tillämpas i praktiken i mycket liten utsträckning, undantaget – för svenskt vidkommande – verkställighet mellan de nordiska länderna.

En bättre möjlighet att effektivt kunna driva in böter i en annan medlemsstat än den där bötesstraffet utdömts torde kunna bidra till en väsentligt förbättrad efterlevnad av regler på många områden. För svenskt vidkommande handlar det kanske i första hand om mindre allvarlig vardagsbrottslighet, bl.a. trafikförseelser och viss förmögenhetsbrottslighet, men också i någon mån om allvarligare brott, bl.a. genom kombinationsstraff innefattande böter. I andra medlemsstater förekommer bötesstraff, ensamt eller i kombination med andra påföljder, även för relativt allvarliga brott. Härtill kommer att personer som bor i respektive utanför det land där böter för en gärning dömts ut bör behandlas lika.

Med det inom EU utarbetade rambeslutet skapas goda förutsättningar för att på ett rättssäkert sätt överföra verkställigheten av bötesstraff mellan medlemsstaterna. Utskottet anser att riksdagen bör godkänna det utkast till rambeslut som utarbetats inom EU.

Förklaringar av Sverige med anledning av rambeslutet

Regeringen har föreslagit att riksdagen skall godkänna att Sverige *inte* avger någon förklaring enligt artikel 20, punkten 2, i rambeslutet. Denna punkt ger, som framgått ovan, medlemsstaterna en möjlighet att under en övergångsperiod begränsa rambeslutets tillämplighet till endast domstolsbeslutade böter (sådana beslut som avses i artikel 1, punkten a, underpunkterna i och iv) och, i fråga om juridiska personer, beslut som avser ett beteende för vilket ett EU-instrument föreskriver tillämpning av principen om juridiska personers ansvar.

Regeringen anför i propositionen (s. 36) att Sverige inte har något behov av att begränsa rambeslutets tillämpningsområde på det sätt som möjliggörs i rambeslutet, utan tvärtom har ett behov av att låta rambeslutet från början också omfatta beslut fattade av andra myndigheter än domstolar, för att på så sätt få svenska bötesstraff i form av strafföreläggande och föreläggande av ordningsbot samt företagsbot verkställda utomlands. Om Sverige skulle avge en sådan förklaring som artikel 20, punkten 2, ger möjlighet till, är risken stor att de andra medlemsstaterna tillämpar samma begränsning gentemot Sverige. Sverige bör inte heller begränsa andra medlemsstaters möjligheter att få motsvarande beslut verkställda här. De vägransgrunder som finns i rambeslutet bör enligt regeringen vara fullt tillräckliga för att vid behov kunna vägra verkställa ett bötesstraff i ett enskilt fall.

Utskottet instämmer i regeringens överväganden och föreslår att riksdagen godkänner att Sverige *inte* avger någon sådan förklaring.

Upprätthållande av krav på dubbel straffbarhet när tryck- och yttrandefriheten m.m. berörs

I motion Ju19 (fp) anfördes att Sverige vid implementeringen av rambeslutet bör upprätthålla kravet på dubbel straffbarhet för erkännande och verkställighet av bötesstraff som berör tryck- och yttrandefrihet, inklusive offentlighet, sekretess, meddelarfrihet och meddelarskydd. Härigenom vill motionärerna undvika att svenska myndigheter tvingas verkställa bötesstraff för tryck- och yttrandefrihetsbrott som inte är straffbara enligt svensk rätt. I samma motion anfördes att Justitiekanslern bör ges i uppgift att bevaka att framställningar om verkställighet av böter för sådana brott inte bifalls.

Rambeslutet ger vissa möjligheter för den verkställande staten att ställa krav på dubbel straffbarhet. Ett sådant krav får dock inte ställas om den utfärdande staten bedömer att beslutet om bötesstraff grundas på en gärning som motsvarar något av de brott som räknas upp i listan i artikel 5.

Regeringen förutskickar i propositionen (s. 39) att det i lagstiftningsarbetet för genomförande av rambeslutet kan bli aktuellt att undanta ytterligare brott, utöver de som framgår av listan i artikel 5, från kravet på dubbel straffbarhet.

I punkt 6 i beaktandesatserna till rambeslutet (den s.k. preambeln) anges att rambeslutet inte hindrar en medlemsstat från att tillämpa sina konstitutionella regler om prövning i laga ordning, föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier. I sammanhanget kan noteras att Europeiska kommissionen aviserat ett uttalande (nr 6) i anslutning till rambeslutet om att denna preambeltext bör utformas på så sätt att en medlemsstat tillåts tillämpa sådana konstitutionella principer som inte är gemensamma enbart på sina egna förfaranden. Regeringen anför i propositionen (s. 11 f) att kommissionens uttalande är en ensidig viljeyttring över hur den anser att en viss text skall tolkas och påverkar inte innehållet i rambeslutet. Om kommissionen står fast vid sitt uttalande avser Sverige, eventuellt tillsammans med andra medlemsstater, att i en förklaring ange att aktuell preambeltext ger alla medlemsstater en möjlighet att tillämpa sina konstitutionella bestämmelser om rättssäkerhet samt förenings-, tryck- och yttrandefrihet oberoende av om de är gemensamma för alla medlemsstater eller enbart nationella.

Rörande frågan om vilken eller vilka myndigheter i Sverige som bör ges behörighet att ta emot och verkställa framställningar enligt rambeslutet anför regeringen i propositionen (s. 37) att tanken med rambeslutet är att det nationella vekställighetsförfarandet skall gälla även för verkställighet av ett utländskt bötesstraff. För svenskt vidkommande skulle i sådana fall våra kronofogdemyndigheter vara de myndigheter som skulle motta det utländska bötesbeslutet, göra erforderliga bedömningar enligt rambeslutet och därefter verkställa bötesstraffet enligt de svenska bestämmelserna. Det kan dock vara lämpligt att vissa frågor, t.ex. om det skall vara möjligt att förvandla ett bötesstraff, i stället avgörs av andra myndigheter. Bedömningen av vilken eller vilka myndigheter som bör vara behöriga enligt rambeslutet bör också göras mot bakgrund av de organisatoriska förändringar som nyligen skett inom Skatteverket och som övervägs i fråga om kronofogdemyndigheterna. Regeringen anför att det i det kommande lagstiftningsarbetet närmare får övervägas vilken eller vilka myndigheter som skall vara behöriga att fatta olika beslut och vidta de åtgärder som följer av genomförandet av rambeslutet.

Utskottet håller med om att det finns mycket som talar för att verkställighet skall kunna vägras i de fall som motionärerna tar upp. Det kan också konstateras att punkt 6 i beaktandesatserna ger möjligheter till detta. Utskottet håller med regeringen om att bestämmelsen bör tolkas så att de aktuella konstitutionella bestämmelserna kan tillämpas oavsett om de är gemensamma för alla

medlemsstater eller inte. Frågan om hur denna möjlighet skall utnyttjas bör dock avgöras inom ramen för det fortsatta arbetet med att genomföra rambeslutet. Riksdagen bör inte ta ställning till detta nu.

Utskottet vill inte heller föregripa det kommande arbetet i fråga om vilken eller vilka myndigheter som i Sverige bör vara behöriga att vidta olika åtgärder enligt rambeslutet. Utskottet utgår dock från att det kommer att finnas erforderlig kompetens hos aktuell myndighet.

Motion Ju19 bör avslås av riksdagen i nu behandlade delar.

Godkännande av rambeslut utan åtföljande följdlagstiftning m.m.

I motionerna Ju18 (m) och Ju19 (fp) anförs att propositioner om godkännande av EU:s rambeslut inom det rättsliga området också bör innehålla förslag om svensk följdlagstiftning.

Riksdagen har under senare år vid ett flertal tillfällen godkänt utkast till rambeslut utan att följdlagstiftningen samtidigt har presenterats (senast i bet. 2003/04:JuU9). När detta skedde första gången under riksmötet 1999/2000 gjorde utskottet ett principiellt uttalande som gick ut på att det inte kunde se något avgörande skäl mot att godta ett rambeslut vid ett tillfälle och fatta beslut om lagstiftningen vid ett senare tillfälle (bet. 1999/2000:JuU20 s. 5 f). Att avvakta med lagstiftningen borde enligt utskottet emellertid inte ske annat än när det var påkallat av de tidsramar som gällde för EU:s antagande av rambeslutet.

Den i praxis godtagna ordningen att riksdagen kan godkänna ett rambeslut som ännu inte föreligger i slutligt skick har sedermera kommit till klart uttryck genom en ändring i 10 kap. 2 § regeringsformen, som trädde i kraft den 1 januari 2003. Inte heller i detta sammanhang uttalades något krav på att ett godkännande av ett utkast till rambeslut förutsätter att förslag på följdlagstiftning samtidigt läggs fram (bet. 2001/02:KU18 s. 26 f). Konstitutionsutskottet aviserade att det – inom ramen för sin allmänna granskning av regeringsärendenas handläggning enligt 12 kap. 1 § regeringsformen – skulle granska regeringens hantering när det gäller inhämtandet av riksdagens godkännande enligt 10 kap. 2 § regeringsformen inför regeringens deltagande i rambeslut och andra beslut på andra och tredje pelarens område inom EU (a. bet. s. 29). En sådan granskning genomfördes under riksmötet 2002/03. Konstitutionsutskottet uttalade då att traditionellt remissförfarande skall tillämpas vid beredningen av en proposition om godkännande av rambeslut i samma utsträckning som vid lagstiftningsärenden (bet. 2002/03:KU10 s. 64). Konstitutionsutskottet insåg att de tidsramar som gäller för antagandet av en överenskommelse i ministerrådet kan medföra svårigheter för regeringen att tillämpa ett traditionellt remissförfarande. Emellertid ville konstitutionsutskottet understryka att underhandskontakter med myndigheter kan ersätta

remissbehandling av traditionellt slag endast då detta är oundgängligen påkallat av de tidsramar som gäller för EU:s antagande av en överenskommelse eller i andra undantagssituationer.

I sammanhanget bör tilläggas att justitieutskottet redan före konstitutionsutskottets granskning, inom ramen för sitt uppföljningsarbete, hade gjort en motsvarande granskning på utskottets område. Granskningen omfattade alla rambeslut och beslut om tillträde till olika internationella konventioner under perioden 1995/96 – 2001/02. Utskottet kunde efter en jämförelse med senare lagstiftningsärenden konstatera att regeringen i propositioner om godkännande av rambeslut i allt väsentligt gjort en korrekt bedömning av lagstiftningsbehovet.

Regeringen anför i propositionen (s. 32 f) att genomförandet av rambeslutet kräver att en helt ny lag om förfarandet införs. En sådan ny lag kommer av förklarliga skäl att bli relativt omfattande och skall innefatta bestämmelser som tar sikte på olika situationer från det att begäran görs till dess att resultatet av verkställigheten redovisas. Det är därför inte möjligt att föreslå någon sådan lagstiftning innan rambeslutet antas, vilket medlemsstaterna förväntar sig kunna ske under våren/sommaren 2004. I arbetet med en ny lagstiftning kommer ingående analyser och överväganden att behöva göras, huvudsakligen av teknisk karaktär, och det torde ta cirka två år innan ett fullgott beredningsunderlag finns tillgängligt. Om en ny lagstiftning skulle utarbetas innan rambeslutet antas skulle genomförandet av rambeslutet för samtliga medlemsstater försenas med dessa två år, dvs. den tid det skulle ta innan Sverige har lagstiftningen på plats.

Utskottet finner inte anledning att frångå sina tidigare uttalanden i principfrågan rörande riksdagens behandling av propositioner om godkännande av rambeslut. Motion Ju18 och motion Ju19 i nu behandlad del avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Krav på dubbel straffbarhet för brott som berör tryck- och yttrandefrihet m.m., punkt 2 (fp)**

av Johan Pehrson (fp) och Torkild Strandberg (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om krav på dubbel straffbarhet för brott som berör tryck- och yttrandefriheten m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ju19 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Tryck- och yttrandefriheten, inbegripet frågor om offentlighet och sekretess vid myndigheter samt meddelarfrihet och meddelarskydd, är fundamental i det svenska samhället och för den svenska rättsordningen. De flesta andra medlemsstaterna inom EU har mindre långtgående regler än Sverige på detta område. Detta kan innebära att vissa handlingar som enligt svensk rätt är grundlagsskyddade är straffbara i en annan medlemsstat. Det är inte acceptabelt att utdömda bötesstraff för sådana handlingar verkställs i Sverige.

Vid övervägande av om några brott utöver de som listas i artikel 5 i rambeslutet bör kunna verkställas utan krav på dubbel straffbarhet är det angeläget att regeringen tillser att handlingar som är grundlagsskyddade med hänsyn till tryck- och yttrandefriheten inte undantas från detta krav. Regeringen bör i arbetet med implementering av rambeslutet beakta vad vi nu anfört.

Kronofogdemyndigheterna, som troligen kommer att få behandla framställningar om verkställighet av bötesstraff enligt rambeslutet, torde inte besitta tillräcklig kunskap i frågor om tryck- och yttrandefrihet. För att det på rätt sätt skall kunna bedömas om en handling enligt svensk rätt omfattas av grundlagsskyddet för tryck- och yttrandefriheten bör Justitiekanslern ges en roll i dessa ärenden. Det får ankomma på regeringen att låta utreda hur en sådan ordning kan utformas.

2. Följdlagstiftning i propositioner om rambeslut, punkt 3 (m, fp)

av Johan Pehrson (fp), Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp) och Cecilia Magnusson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om följdlagstiftning i propositioner om godkännande av rambeslut. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Ju18 och 2003/04:Ju19 yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen har återigen valt att till riksdagen avlämna en proposition om godkännande av rambeslut utan att samtidigt redovisa förslag till sådan svensk följdlagstiftning som krävs med anledning av beslutet. Enligt vår mening är detta inte en tillfredsställande lagstiftningsteknik. Det bör vara ett krav att den lagstiftning som bedöms bli aktuell presenteras i sin helhet. Annars blir det inte möjligt att bedöma rambeslutet och vilka konsekvenser det kommer att få för den svenska lagstiftningen. Enligt vår erfarenhet är det först i samband med att det handgripliga och konkreta förslaget granskas inom ramen för den parlamentariska processen som eventuella brister eller problemområden upptäcks. Därför är det mycket viktigt att riksdagen ges möjlighet att ta ställning till konsekvenserna av rambeslutet på nationell nivå samtidigt som man godkänner rambeslutet. Sedan ett rambeslut väl godkänts saknas utrymme att behandla de grundläggande rättspolitiska frågor som rambeslutet kan ge upphov till. Detta skapar ett demokratiskt problem.

Vi vill därför ånyo framhålla att det är mycket viktigt att riksdagen ges möjlighet att ta ställning till konsekvenserna av rambeslutet på nationell nivå samtidigt som man godkänner rambeslutet. Regeringen bör åläggas att i fortsättningen presentera förslag till följdlagstiftning i propositioner om godkännande av rambeslut.

Särskilt yttrande

Regeringens handläggning av ärenden om riksdagens godkännande av rambeslut (m)

Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m) och Cecilia Magnusson (m) anför:

När regeringen avgav propositionen till riksdagen förelåg endast ett preliminärt utkast till rambeslut som inte hade granskats av EU:s s.k. juristlingvister. Den juristlingvistgranskade versionen av rambeslutsutkastet offentliggjordes först den 2 april 2004, dvs. efter att motionstiden med anledning av propositionen hade gått ut. Det har kunnat konstateras att den nya versionen av rambeslutet i sak torde överensstämma med det utkast till rambeslut som bifogades propositionen. En omfattande språklig omarbetning har dock gjorts och i princip samtliga artiklar och punkter har nummerats om, något som väsentligt har försvårat läsningen av propositionen.

Vi ser det som självklart att det rambeslutsutkast som tillsammans med en proposition föreläggs riksdagen för godkännande skall ha både ett sakligt innehåll och en lydelse som överensstämmer med den rambeslutstext som regeringen senare binder Sverige vid.

Vi anser att den juristlingvistgranskade versionen av rambeslutet borde ha inväntats innan propositionen överlämnades till riksdagen och förväntar oss att regeringen i framtida ärenden om godkännande av rambeslut ser till detta. Om detta skulle visa sig svårt att förena med EU:s krav på snabb behandling av frågan om godkännande av rambeslut framstår det som angeläget att regeringen verkar inom EU för att den språkliga granskningen av utkast till rambeslut sker snabbare.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:92 Sveriges antagande av rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff:

1. Riksdagen godkänner det inom Europeiska unionen upprättade utkastet till rambeslut om tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande av bötesstraff.
2. Riksdagen godkänner att Sverige inte avger någon förklaring enligt artikel 16, punkten 1 a.

Följdmotioner

2003/04:Ju18 av Beatrice Ask m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att propositioner om EU:s rambeslut inom det rättsliga området även bör innehålla förslag om svensk följdlagstiftning.

2003/04:Ju19 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att förslag om följdlagstiftning till en internationell överenskommelse på det rättsliga området lämnas samtidigt som förslag om godkännande av överenskommelsen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om kravet på dubbel straffbarhet vad gäller brott som berör tryck- och yttrandefrihet samt offentlighet, sekretess, meddelarfrihet och meddelarskydd.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om utredning beträffande JK:s roll och bestämmelserna om behörig myndighet i ärenden om utländska bötesstraff vilka berör tryck- och yttrandefrihet samt offentlighet, sekretess, meddelarfrihet och meddelarskydd.

BILAGA 2

Utkast till rambeslut

Utkast till rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA RAMBESLUT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 31 a och 34.2 b i detta,

med beaktande av initiativet från Förenade kungariket, Republiken Frankrike och Konungariket Sverige¹,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande², och

av följande skäl:

- (1) Europeiska rådet i Tammerfors den 15-16 oktober 1999 stödde principen om ömsesidigt erkännande, som bör bli en hörnsten i det rättsliga samarbetet på både det civilrättsliga och det straffrättsliga området inom unionen.
- (2) Principen om ömsesidigt erkännande bör vara tillämplig på bötesstraff som utdöms av rättsliga eller administrativa myndigheter för att underlätta verkställigheten av sådana straff i andra medlemsstater än den stat i vilken straffet utdömdes.
- (3) Den 29 november 2000 antog rådet, i enlighet med slutsatserna från Tammerfors, ett åtgärdsprogram för att genomföra principen om ömsesidigt erkännande av beslut på det straffrättsliga området och prioriterade därvid antagandet av ett instrument enligt vilket principen om ömsesidigt erkännande skall vara tillämplig på bötesstraff (åtgärd 18).³
- (4) Detta rambeslut bör även omfatta bötesstraff som ådöms för vägtrafikbrott.
- (5) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 i Fördraget och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna⁴, särskilt kapitel VI i denna. Inget i detta rambeslut får

¹ EGT C 278, 2.10.2001, s. 4.

² EGT C 271 E, 7.11.2002, s. 423.

³ EGT C 12, 15.1.2001, s. 10.

⁴ EGT C 364, 18.12.2000, s. 1.

tolkas som ett förbud att vägra verkställa ett beslut om det finns objektiva skäl för att tro att bötesstraffet syftar till att straffa en person på grundval av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning, eller att denna persons ställning kan skadas av något av dessa skäl.

- (6) Detta rambeslut hindrar inte en medlemsstat från att tillämpa sina konstitutionella regler om prövning i laga ordning, föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

I detta rambeslut används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) *beslut*: ett slutgiltigt beslut om bötesstraff för en fysisk eller juridisk person, om beslutet fattas
- i) av en domstol i den utfärdande staten med avseende på en brottslig gärning enligt lagen i den utfärdande staten,
  - ii) av en annan myndighet i den utfärdande staten än en domstol med avseende på en brottslig gärning enligt lagen i den utfärdande staten, förutsatt att personen i fråga har haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål,
  - iii) av en annan myndighet än domstol i den utfärdande staten med avseende på gärningar som är straffbara enligt den utfärdande statens nationella lag eftersom de utgör överträdelse mot lagbestämmelser, förutsatt att vederbörande har haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål,
  - iv) av en domstol med särskild behörighet i brottmål, där beslutet fattades angående ett sådant beslut som avses i led iii.
- b) *bötesstraff*: skyldighet att betala
- i) ett penningbelopp som utdöms i ett beslut vid en fällande dom för en gärning,
  - ii) ersättning till brottsoffer som utdöms i samma beslut, där brottsoffret inte får vara civilrättslig part i förfarandena och domstolen beslutar under utövande av sin domsrätt i brottmål,
  - iii) penningbelopp som skall betalas för kostnader för de rättegångsförfaranden eller förvaltningsrättsliga förfaranden som leder fram till beslutet,
  - iv) penningbelopp som skall betalas till en allmän fond eller till en stödorganisation för brottsoffer, vilket utdöms i samma beslut.

Bötesstraff skall inte inbegripa

- beslut om förverkande av hjälpmedel till eller vinning av brott,
- beslut av civilrättslig art som fattats till följd av enskilda anspråk och som är verkställbara enligt rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.¹

- c) *utfärdande stat*: den medlemsstat där ett beslut i detta rambesluts mening har meddelats.
- d) *verkställande stat*: den medlemsstat dit ett beslut har överförts för verkställighet.

Artikel 2

Fastställande av behöriga myndigheter

1. Varje medlemsstat skall underrätta rådets generalsekretariat om vilken eller vilka myndigheter som enligt nationell lag är behöriga enligt detta rambeslut, när medlemsstaten är utfärdande stat eller verkställande stat.
2. Utan hinder av artikel 4 får varje medlemsstat, om organisationen av dess interna system gör det nödvändigt, utse en eller flera centrala myndigheter till att ansvara för administrativ översändning och mottagning av beslut och bistå de behöriga myndigheterna.
3. Rådets generalsekretariat skall hålla de erhållna underrättelserna tillgängliga för alla medlemsstater och för kommissionen.

Artikel 3

Grundläggande rättigheter

Detta rambeslut skall inte ändra skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna enligt artikel 6 i Fördraget.

Artikel 4

Översändande av beslut och anlitande av den centrala myndigheten

1. Ett beslut tillsammans med ett intyg enligt denna artikel, får översändas till de behöriga myndigheterna i en medlemsstat där den fysiska eller juridiska person mot vilken beslutet har meddelats har egendom eller inkomst, normalt är bosatt eller, när det gäller en juridisk person, har sitt säte.

---

¹ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1. Förordningen ändrad genom 2003 års anslutningsakt.

2. Intyget, vars standardutförning återges i bilagan, måste undertecknas och riktigheten i dess innehåll intygas av den behöriga myndigheten i den utfärdande staten.

3. Beslutet, eller en bestyrkt avskrift av detta, skall tillsammans med intyget översändas av den behöriga myndigheten i den utfärdande staten direkt till den behöriga myndigheten i den verkställande staten, på ett sätt som lämnar ett skriftligt spår och möjliggör för den verkställande staten att fastställa äktheten. Beslutet i original, eller en bestyrkt avskrift av detta, och intyget i original skall översändas till den verkställande staten, om den kräver detta. Allt informationsutbyte skall också ske direkt mellan de berörda myndigheterna.

4. Den utfärdande staten skall endast översända ett beslut till en verkställande stat åt gången.

5. Om den behöriga myndigheten i den verkställande staten inte är känd av den behöriga myndigheten i den utfärdande staten, skall denna vidta alla nödvändiga efterforskningar, inklusive via kontaktpunkterna i det europeiska rättsliga nätverket¹, för att erhålla informationen från den verkställande staten.

6. Om en myndighet i den verkställande staten mottar ett beslut och inte är behörig att erkänna det och vidta de åtgärder som krävs för att det skall verkställas, skall den *ex officio* översända beslutet till den behöriga myndigheten och därefter underrätta den behöriga myndigheten i den utfärdande staten.

7. Förenade kungariket respektive Irland får i en förklaring meddela att beslutet och intyget måste sändas via deras centrala myndighet eller myndigheter enligt specifikation i förklaringen. Dessa medlemsstater får när som helst genom ytterligare en förklaring begränsa räckvidden för en sådan förklaring för att ge punkt 3 större verkan. De skall göra detta när bestämmelserna om ömsesidig rättslig hjälp i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet träder i kraft för deras vidkommande. Förklaringarna skall deponeras hos rådets generalsekretariat och meddelas kommissionen.

---

¹ Rådets gemensamma åtgärd 98/428/RIF av den 29 juni 1998 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk (EGT L 191, 7.7.1998, s. 4).

Artikel 5

Räckvidd

1. Följande brott skall enligt detta rambeslut medföra erkännande och verkställighet av beslut utan kontroll av dubbel straffbarhet, om de är straffbara i den utfärdande staten enligt den utfärdande statens lagstiftning:

- Deltagande i en kriminell organisation.
- Terrorism.
- Människohandel.
- Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi.
- Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen.
- Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.
- Korruption.
- Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.
- Tvätt av vinning av brott.
- Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron.
- IT-brottslighet.
- Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter.
- Hjälp till olovlig inresa och olovlig vistelse.
- Mord, grov misshandel.
- Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.
- Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan.
- Rasism och främlingsfientlighet.
- Organiserad stöld eller väpnat rån.
- Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk.
- Svindleri.
- Beskyddarverksamhet och utpressning.
- Förfalskning och piratkopiering.
- Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.
- Förfalskning av betalningsmedel.
- Olaglig handel med hormonpreparat och andra tillväxsubstanser.
- Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen.
- Handel med stulna fordon.
- Våldtäkt.
- Mordbrand.
- Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet.
- Kapning av flygplan eller fartyg.
- Sabotage.
- Beteende som står i strid med vägtrafikbestämmelser, inbegripet överträdelse av bestämmelser om körtid och viloperioder och av bestämmelser om farligt gods.
- Smuggling av varor.

- Intrång i immateriella rättigheter.
- Våldshandlingar och hot om våld mot personer, inbegripet våldshandlingar under idrottsevenemang.
- Skadegörelse.
- Stöld.
- Brott i enlighet med den utfärdande statens lagstiftning, vilka omfattas av genomförandeskyldigheter enligt instrument som antagits enligt EG-fördraget eller enligt avdelning VI i EU-fördraget.

2. Rådet kan när som helst, med enhällighet och efter att ha hört Europaparlamentet enligt villkoren i artikel 39.1 i EU-fördraget, besluta att lägga till andra kategorier av brott i förteckningen i punkt 1.

Rådet skall på grundval av den rapport som det erhåller i enlighet med artikel 20.5 överväga om förteckningen skall utvidgas eller ändras. Rådet skall i ett senare skede överväga frågan ytterligare på grundval av en rapport om den praktiska tillämpningen av rambeslutet som kommissionen skall upprätta inom 5 år efter den tidpunkt som nämns i artikel 20.1.

3. I andra fall än de som anges i punkt 1 får den verkställande staten som villkor för att erkänna och verkställa ett beslut begära att beslutet avser ett beteende som skulle utgöra ett brott enligt den verkställande statens lagstiftning, oavsett brottsrekvisit eller brottets rättsliga rubricering.

Artikel 6

Erkännande och verkställighet av beslut

De behöriga myndigheterna i den verkställande staten skall erkänna ett beslut som har översänts i enlighet med artikel 4 utan krav på ytterligare formaliteter och skyndsamt vidta alla de åtgärder som krävs för att verkställa det, såvida inte den behöriga myndigheten beslutar att åberopa något av de skäl för att vägra erkännande eller verkställighet som anges i artikel 7.

Artikel 7

Skäl för att inte erkänna och verkställa ett beslut

1. De behöriga myndigheterna i den verkställande staten får vägra erkänna och verkställa beslutet, om det intyg som avses i artikel 4 saknas, är ofullständigt eller uppenbarligen inte motsvarar beslutet.

2. Den behöriga myndigheten i den verkställande staten får också vägra erkänna och verkställa beslutet, om det konstateras att

- a) den dömda personen har dömts för samma gärningar i den verkställande staten eller i en annan stat än den utfärdande eller den verkställande staten, och detta beslut i det senare fallet har verkställts,
- b) beslutet i ett av fallen enligt artikel 5.3 avser gärningar som inte skulle utgöra ett brott enligt den verkställande statens lagstiftning,
- c) verkställigheten av beslutet har preskriberats enligt den verkställande statens lagstiftning och beslutet avser gärningar som omfattas av denna stats behörighet enligt dess egen lagstiftning,
- d) beslutet avser gärningar som
  - i) enligt den verkställande statens lagstiftning helt eller delvis anses ha begåtts inom dess territorium eller på en plats som är likställd med detta, eller
  - ii) har begåtts utanför den utfärdande statens territorium och åtal enligt den verkställande statens lagstiftning inte är tillåtet för sådana brott, när de begåtts utanför den verkställande statens territorium,
- e) det enligt lagen i den verkställande staten föreligger immunitet som gör det omöjligt att verkställa beslutet,
- f) beslutet har ådömts en fysisk person som enligt lagen i den verkställande staten på grund av sin ålder inte kan göras straffrättsligt ansvarig för de gärningar som beslutet avser,
- g) den berörda personen enligt det intyg som avses i artikel 4
  - i) i händelse av skriftligt förfarande inte, i enlighet med lagstiftningen i den utfärdande staten, personligen eller via en företrädare med behörighet enligt nationell lag underrättades om sin rätt att bestrida och om tidsfristerna för ett sådant bestridande, eller
  - ii) inte inställde sig personligen, om inte intyget uppger
    - att personen personligen eller via en företrädare med behörighet enligt nationell lag underrättades om de rättsliga åtgärderna i enlighet med lagstiftningen i den utfärdande staten, eller
    - att personen har meddelat att han eller hon inte bestrider saken,
- h) bötesstraffet understiger 70 euro eller motsvarande belopp.

3. Vid fall enligt punkt 1 samt punkt 2 c och 2 g skall den behöriga myndigheten i den verkställande staten, innan den fattar ett beslut om att helt eller delvis inte erkänna och verkställa ett beslut, på lämpligt sätt samråda med den behöriga myndigheten i den utfärdande staten och i tillämpliga fall anmoda denna att utan dröjsmål tillhandahålla alla nödvändiga upplysningar.

Artikel 8*Fastställande av det belopp som skall betalas*

1. Om det fastställs att beslutet hänför sig till gärningar som inte begåtts i den utfärdande staten, får den verkställande staten besluta att minska bötesbeloppet till det högsta belopp som föreskrivs för gärningar av samma slag enligt nationell lag i den verkställande staten, när gärningarna omfattas av denna stats behörighet.
2. Den behöriga myndigheten i den verkställande staten skall vid behov räkna om bötesbeloppet till den verkställande statens valuta till den växelkurs som gällde vid den tidpunkt då bötesstraffet utdömdes.

Artikel 9*Lag som reglerar verkställighet*

1. Om inte annat föreskrivs i punkt 3 i denna artikel eller i artikel 10, skall beslutets verkställighet regleras av lagen i den verkställande staten på samma sätt som för ett bötesstraff i den verkställande staten. Myndigheterna i den verkställande staten skall ha exklusiv behörighet att besluta om verkställighetsförfarandena och att fastställa alla åtgärder i samband därmed, inklusive grunderna för att avbryta verkställigheten.
2. Om den dömda personen kan lämna bevis för att han helt eller delvis erlagt betalning i någon stat, skall den behöriga myndigheten i den verkställande staten samråda med den behöriga myndigheten i den utfärdande staten på det sätt som anges i artikel 7.3. Oavsett hur indrivningen sker, skall varje del av bötesbeloppet som drivs in i någon stat dras av från det belopp som skall indrivnas i den verkställande staten.
3. Ett bötesstraff som ådömts en juridisk person skall verkställas, även om den verkställande staten inte erkänner principen om juridiska personers straffrättsliga ansvar.

Artikel 10*Frihetsberövande eller andra alternativa straff då böterna inte kan indrivnas*

Om det inte är möjligt att vare sig helt eller delvis verkställa ett beslut, kan den verkställande staten tillämpa alternativa straff, inbegripet frihetsstraff, om dessa föreskrivs i dess lagar i sådana fall, och den utfärdande staten i det intyg som avses i artikel 4 medgivit att sådana alternativa straff får tillämpas. Hur strängt det alternativa straffet skall vara, skall bestämmas enligt lagen i den verkställande staten, men det får inte överskrida det maximala straff som anges i intyget från den utfärdande staten.

Artikel 11*Amnesti, nåd, omprövning av dom*

1. Amnesti och nåd får beviljas av både den utfärdande staten och den verkställande staten.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10 får endast den utfärdande staten fatta beslut om ansökan om omprövning av beslutet.

Artikel 12*Inställande av verkställighet*

1. Den behöriga myndigheten i den utfärdande staten skall genast informera den behöriga myndigheten i den verkställande staten om varje beslut eller åtgärd som innebär att beslutet inte längre är verkställbart eller av någon annan anledning dras tillbaka från den verkställande staten.
2. Den verkställande staten skall inställa verkställigheten av beslutet så snart som den erhåller information från den behöriga myndigheten i den utfärdande staten om beslutet eller åtgärden.

Artikel 13*Fördelning av belopp som erhålls vid verkställighet av beslut*

Belopp som erhålls vid verkställighet av beslut skall tillfalla den verkställande staten, om inte denna stat och den utfärdande staten kommit överens om något annat, särskilt i de fall som åsyftas i artikel 1 b ii.

Artikel 14*Information från den verkställande staten*

Den behöriga myndigheten i den verkställande staten skall utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten i den utfärdande staten på ett sätt som lämnar ett skriftligt spår

- a) om att beslutet sänds till den behöriga myndigheten enligt artikel 4.6,
- b) om ett eventuellt beslut att inte erkänna och verkställa ett beslut enligt artikel 7 eller 20.3 samt skälen till beslutet,
- c) om att beslutet helt eller delvis inte har verkställts av de skäl som anges i artikel 8, artikel 9.1 och 9.2 samt artikel 11.1,

- d) om att beslutet har verkställts så snart verkställigheten har fullföljts,
- e) om tillämpningen av alternativa straff enligt artikel 10.

Artikel 15

Följder av översändande av beslut

1. Med förbehåll för punkt 2 får den utfärdande staten inte fullfölja verkställigheten av ett beslut som översänts enligt artikel 4.
2. Rätten att verkställa beslutet skall återgå till den utfärdande staten
  - a) när denna har erhållit information från den verkställande staten om att beslutet helt eller delvis inte har verkställts, eller inte har erkänts eller verkställts enligt artikel 7, med undantag för artikel 7.2 a, artikel 11.1 och artikel 20.3, eller
  - b) när den utfärdande staten har underrättat den verkställande staten om att beslutets verkställighet har dragits tillbaka från denna enligt artikel 12.
3. Om en myndighet i den utfärdande staten, efter det att ett beslut har översänts i enlighet med artikel 4, mottar ett belopp som den dömden har betalat frivilligt med avseende på beslutet, skall den utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten i den verkställande staten. Artikel 9.2 skall tillämpas.

Artikel 16

Språk

1. Intyget, i den standardform som anges i bilagan, skall översättas till det officiella språket eller något av de officiella språken i den verkställande staten. Varje medlemsstat får när detta rambeslut antas eller senare i en förklaring som deponeras vid rådets generalsekretariat tillkännage att den godtar en översättning till ett eller flera av de officiella språken i unionens institutioner.
2. Verkställandet av beslutet får skjutas upp under den tid som är nödvändig för att få fram en översättning på den verkställande statens bekostnad.

Artikel 17

Kostnader

Medlemsstaterna får inte avkräva varandra ersättning för kostnader i samband med tillämpningen av detta rambeslut.

Artikel 18*Förhållandet till andra avtal och överenskommelser*

Detta rambeslut skall inte åsidosätta tillämpningen av bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser mellan medlemsstaterna, i den mån som sådana avtal och överenskommelser medger undantag från bestämmelserna i detta rambeslut och ytterligare förenklar och underlättar förfarandena för indrivning av bötesstraff.

Artikel 19*Territoriell tillämpning*

Detta rambeslut skall tillämpas på Gibraltar.

Artikel 20*Genomförande*

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta rambeslut senast [...]*.

2. Varje medlemsstat får under högst fem år från och med den dag detta rambeslut träder i kraft begränsa dess tillämpning till

- a) beslut som nämns i artikel 1 a i och 1 a iv, och/eller
- b) i fråga om juridiska personer, beslut som avser ett beteende för vilket ett EU-instrument föreskriver tillämpning av principen om juridiska personers ansvar.

Varje medlemsstat som vill tillämpa denna punkt skall lämna en förklaring om detta till rådets generalsekreterare vid antagandet av detta rambeslut.

Förklaringen skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

3. Varje medlemsstat får motsätta sig erkännande och verkställighet av beslut, om intyget enligt artikel 4 ger anledning att förmoda att de grundläggande rättigheterna eller de grundläggande rättsliga principerna enligt artikel 6 i fördraget kan ha kränkts. Det förfarande som anges i artikel 7.3 skall därvid tillämpas.

4. Varje medlemsstat får tillämpa ömsesidighetsprincipen i förhållande till varje medlemsstat som tillämpar punkt 2.

---

* Två år efter det att rambeslutet träder i kraft.

5. Medlemsstaterna skall till rådets generalsekretariat och kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning. På grundval av en rapport som kommissionen utarbetar med hjälp av denna information skall rådet senast [...] * bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har följt bestämmelserna i detta rambeslut.

6. Rådets generalsekretariat skall underrätta medlemsstaterna och kommissionen om de förklaringar som görs i enlighet med artikel 4.7 och artikel 16.

7. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 35.7 i fördraget, får en medlemsstat som vid upprepade tillfällen stött på svårigheter eller bemötts med passivitet från en annan medlemsstats sida när det gäller ömsesidigt erkännande och verkställighet av beslut och om dessa problem inte har lösts genom bilaterala samråd, underrätta rådet för en utvärdering av detta rambesluts genomförande på medlemsstatsnivå.

8. Varje medlemsstat som under ett kalenderår har tillämpat punkt 3 skall i början av det påföljande kalenderåret underrätta rådet och kommissionen om sådana ärenden där de skäl för icke-erkännande eller icke-verkställighet av ett beslut som det hänvisas till i den bestämmelsen har tillämpats.

9. Inom sju år efter det att detta rambeslut träder i kraft skall kommissionen utarbeta en rapport på grundval av den mottagna informationen, vilken skall åtföljas av eventuella initiativ som den finner lämpliga. Rådet skall på grundval av rapporten se över denna artikel för att överväga om punkt 3 skall bibehållas eller ersättas med en mer specifik bestämmelse.

Artikel 21 *Ikraftträdande*

Detta rambeslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

Utfärdat i

På rådets vägnar

Ordförande

---

* Tre år efter det att rambeslutet träder i kraft.

Utkast till intyg

enligt artikel 4 i rådets rambeslut 2004/.../RIF om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff

a)

Utfärdande stat:

Verkställande stat:

b)

Den myndighet som har utfärdat beslutet om bötesstraff:

Officiellt namn:

Adress:

Ärendebeteckning (...)

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post (om sådan finns):

Språk för kontakter med den utfärdande myndigheten:

Uppgifter om den person/de personer som skall kontaktas för att få ytterligare information för verkställighet av beslutet eller i förekommande fall för att till den utfärdande staten överföra belopp som erhålls vid verkställighet (namn, titel/grad, tfn, fax och, om sådan finns, e-post):

c) Behörig myndighet för verkställighet av ett beslut om bötesstraff i den utfärdande staten (om denna myndighet är en annan än den myndighet som anges i a):

Officiellt namn:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post (om sådan finns):

Språk för kontakter med den för verkställighet behöriga myndigheten:

Uppgifter om den person/de personer som skall kontaktas för att få ytterligare information för verkställighet av beslutet eller i förekommande fall för att till den utfärdande staten överföra belopp som erhålls vid verkställighet (namn, titel/grad, tfn, fax och, om sådan finns, e-post):

d) Central myndighet med ansvar för administrativ översändning av beslut om bötesstraff i den utfärdande staten:

Namn på den centrala myndigheten:

Kontaktperson, i förekommande fall (titel/grad och namn):

Adress:

Ärendebeteckning:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post (om sådan finns):

e) **Den myndighet/de myndigheter som kan kontaktas (om punkt c och/eller d har fyllts i):**

Myndighet enligt b:

Kan kontaktas beträffande frågor som rör:

Myndighet enligt c:

Kan kontaktas beträffande frågor som rör:

Myndighet enligt d:

Kan kontaktas beträffande frågor som rör:

f) **Uppgifter om fysisk eller juridisk person för vilken bötesstraffet har utdömts:**

1. Fysisk person

Namn:

Samtliga förnamn:

Flicknamn, i tillämpliga fall:

Alias, i tillämpliga fall:

Kön:

Nationalitet:

ID-nummer eller socialförsäkringsnummer (om sådant finns):

Födelsedatum:

Födelseort:

Senaste kända adress:

Språk som personen förstår (om detta/dessa är känt/kända):

- a) Om beslutet översänds till den verkställande staten på grund av att personen som är föremål för beslutet normalt är bosatt där, lägg till följande uppgifter:

Hemvist i den verkställande staten:

- b) Om beslutet översänds till den verkställande staten på grund av att personen som är föremål för beslutet har egendom i den verkställande staten, lägg till följande uppgifter:

Beskrivning av personens egendom:
Egendomens belägenhet:

- c) Om beslutet översänds till den verkställande staten på grund av att personen som är föremål för beslutet har inkomster i den verkställande staten, lägg till följande uppgifter:

Beskrivning av personens inkomstkälla(or):
Inkomstkällans/ornas belägenhet:

2. Juridisk person

Namn:

Form av juridisk person:

Registreringsnummer (om sådant finns)¹:

Registrerat säte (om sådant finns)¹:

Den juridiska personens adress:

- a) Om beslutet översänds till den verkställande staten på grund av att den juridiska person som är föremål för beslutet har egendom i den verkställande staten, lägg till följande uppgifter:

Beskrivning av den juridiska personens egendom:
Egendomens belägenhet:

1. Om ett beslut översänds till den verkställande staten på grund av att den juridiska person mot vilken beslutet har meddelats har sitt registrerade säte i den staten måste registreringsnummer och registrerat säte fyllas i.

- b) Om beslutet översänds till den verkställande staten på grund av att den juridiska person som är föremål för beslutet har inkomster i den verkställande staten, lägg till följande uppgifter:

Beskrivning av personens inkomstkälla(or):
Inkomstkällans/ornas belägenhet:

g) Beslut om utdömande av bötesstraff:

1. Arten av beslut om bötesstraff (sätt kryss i tillämplig ruta):

- i) Beslut av en domstol i den utfärdande staten med avseende på en brottslig gärning enligt lagen i den utfärdande staten.
- ii) Beslut av en annan myndighet än domstol i den utfärdande staten med avseende på gärningar som är straffbara enligt den utfärdande statens lag. Det bekräftas att den berörda personen har haft tillfälle att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål.
- iii) Beslut av en annan myndighet än domstol i den utfärdande staten med avseende på gärningar som är straffbara enligt den utfärdande statens nationella lag eftersom de utgör överträdelse mot lagbestämmelser. Det bekräftas att den berörda personen har haft tillfälle att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål.
- iv) Beslut av en domstol med särskild behörighet i brottmål med avseende på ett beslut enligt iii.

Beslutet fattades den (datum)

Beslutet blev slutgiltigt den (datum)

Beslutets referensnummer är (om sådant finns):

Bötesstraffet innebär en skyldighet att betala (sätt kryss i tillämplig(a) ruta(or) och ange belopp(et) med angivande av valuta):

- i) Ett penningbelopp som utdöms i ett beslut vid en fällande dom för en gärning.
Belopp:
- ii) En ersättning till brottsoffer som utdöms i samma beslut, där brottsoffret inte får vara civilrättslig part i förfarandena och domstolen beslutar under utövande av sin domsrätt i brottmål.
Belopp:

iii) Ett penningbelopp som skall betalas för kostnader för de rättegångsförfaranden eller förvaltningsrättsliga förfaranden som leder fram till beslutet.
Belopp:

iv) Ett penningbelopp som skall betalas till en allmän fond eller till en stödorganisation för brottsoffer, vilket utdöms i samma beslut.
Belopp:

Det sammanlagda bötesbeloppet med angivande av valuta:

2. En sammanfattning av fakta och en beskrivning av omständigheterna när brottet/brotten begicks, bland annat tid och plats:

Brottets eller brottnas beskaffenhet, brottsrubricering och den tillämpliga lagbestämmelse som beslutet grundar sig på:

3. Om de(t) brott som anges under punkt 2 ovan utgör ett eller flera av följande, bekräfta detta genom att sätta kryss i tillämplig(a) ruta(or):

- Deltagande i en kriminell organisation.
- Terrorism.
- Människohandel.
- Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi.
- Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen.
- Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.
- Korruption.
- Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen enligt konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.
- Tvätt av vinning av brott.
- Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron.
- IT-brottslighet.
- Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter.
- Hjälptillstånd till olovlig inresa och olovlig vistelse.
- Mord, grov misshandel.
- Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.

- Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan.
- Rasism och främlingsfientlighet.
- Organiserad stöld eller väpnat rån.
- Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk.
- Svindleri.
- Beskyddarverksamhet och utpressning.
- Förfalskning och piratkopiering.
- Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.
- Förfalskning av betalningsmedel.
- Olaglig handel med hormonpreparat och andra tillväxsubstanser.
- Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen.
- Handel med stulna fordon.
- Våldtäkt.
- Mordbrand.
- Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet.
- Kapning av flygplan eller fartyg.
- Sabotage.
- Beteende som står i strid med vägtrafikbestämmelser, inbegripet överträdelse av bestämmelser om körtid och viloperioder och av bestämmelser om farligt gods.
- Smuggling av varor.
- Intrång i immateriella rättigheter.
- Våldshandlingar och hot om våld mot personer, inbegripet våldshandlingar under idrottsevenemang.
- Skadegörelse.
- Stöld.
- Brott i enlighet med den utfärdande statens lagstiftning vilka omfattas av genomförandeskyldigheter enligt instrument som antagits enligt EG-fördraget eller enligt avdelning VI i EU-fördraget.

Om denna ruta kryssas för, ange exakt vilka bestämmelser i det instrument som antagits på grundval av EG- eller EU-fördraget som dessa brott avser:

4. Om de(t) brott som anges i punkt 2 ovan inte omfattas av punkt 3, ge en fullständig beskrivning av ifrågakvarande brott:

h)**Status för beslutet om bötesstraff**

1. Bekräfta att (sätt kryss i rutorna)

- a) beslutet är slutgiltigt,
 b) den myndighet som utfärdar intyget inte har kännedom om att den dömda personen har dömts för samma gärningar i den verkställande staten eller att något sådant beslut som meddelats i någon annan stat än den utfärdande eller den verkställande staten har verkställts.

2. Ange om fallet har varit föremål för ett skriftligt förfarande:

- a) Nej, det har det inte.
 b) Ja, det har det. Det bekräftas att den berörda personen i enlighet med den 6 maj 2004 utfärdande statens lagstiftning personligen eller via en företrädare med behörighet enligt nationell lag har underrättats om sin rätt att bestrida saken samt om tidsfrister för ett sådant bestridande.

3. Ange om den berörda personen inställde sig personligen till rättegången:

- a) Ja, det gjorde han/hon.
 b) Nej, det gjorde han/hon inte. Det bekräftas
- att personen personligen eller via en företrädare med behörighet enligt nationell lag underrättades om de rättsliga åtgärderna i enlighet med den utfärdande statens lagstiftning, eller
  - att personen har meddelat att han/hon inte bestrider saken.

4. Delbetalning av bötesbeloppet

Om någon del av böterna redan har betalats i den utfärdande staten eller i någon annan stat och den myndighet som utfärdat intyget är informerad om detta, ange vilket belopp:

i) Alternativa straff, inklusive frihetsstraff

1. Ange om den utfärdande staten medger att den verkställande staten tillämpar alternativa straff, om det inte är möjligt att vare sig helt eller delvis verkställa beslutet om bötesstraff:

- ja
 nej

2. Om ja, ange vilka straff som kan tillämpas (beskaffenhet, maximistraff):

- Frihetsberövande. Maximitid:
 Samhällstjänst (eller motsvarande). Maximitid:
 Andra straff. Beskrivning:

j) Andra omständigheter i fallet (frivillig information):**k) Texten till beslutet om bötesstraff bifogas intyget.**

Underskrift av den myndighet som utfärdar intyget och/eller företrädare, som bekräftar att intyget är korrekt:

Namn:

Befattning (titel/grad):

Datum:

Officiell stämpel (i förekommande fall)

BILAGA 3

Utkast till uttalanden i anslutning till rambeslutet

1. Uttalande från *kommissionen*

"Kommissionen anser att beslut om ersättning i enlighet med artikel 1 b ii omfattas av rådets förordning (EG) 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område och därför inte skall anses vara bötesstraff i den mening som avses i artikel 1 b i detta rambeslut."

2. Uttalande från *rådet*

"Rådet noterar att Tyskland har för avsikt att lägga fram ett initiativ om ännu ett rambeslut med åtgärder avseende samarbete mellan medlemsstaterna i förfaranden som avser vägtrafikbrott, i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i utkastet till rådets konvention om samarbete mellan Europeiska unionens medlemsstater inom ramen för förfaranden avseende vägtrafikbrott och verkställighet av böter som ådömts med anledning därav. Rådet kommer att behandla förslaget i avsikt att snabbt anta sådana åtgärder."

3. Uttalande från *rådet*

"Rådet noterar att överenskommelsen om artiklarna 2a, 4.2 e och 16.1b inte påverkar

- medlemsstaternas ståndpunkter i fråga om vilka lösningar som skall väljas för framtida instrument om ömsesidigt erkännande på det straffrättsliga området, och
- tolkningen av gällande instrument om ömsesidigt erkännande på det straffrättsliga området."

4. Uttalande från *Tyskland* om hänvisningen till beteende som står i strid med vägtrafikbestämmelser i artikel 2a.1.

"Endast överträdelse av trafikregler och av bestämmelser om skydd av trafikanläggningar skall betraktas som överträdelse och inte allmänna brott eller överträdelse av allmänna ordningsföreskrifter. Därför skall endast de bestämmelser som avser trafiksäkerhet eller underhåll av trafikanläggningar betraktas som vägtrafikbestämmelser."

5. Uttalande från *Österrike*

"Österrike förklarar att landet kommer att erkänna och verkställa beslut om brott enligt artikel 2a.1 sista strecksatsen utan kontroll av dubbel straffbarhet enligt 2a.3 endast under förutsättning att den utfärdande staten i intyget har angivit detaljerade uppgifter om brottet, tillämplig lagstiftning samt den exakta bestämmelse i rättsakten, antagen på grundval av EG-fördraget eller EU-fördraget, som utgör den rättsliga grunden för beslutet."

6. Uttalande från *kommissionen*

"Kommissionen understryker att unionen enligt artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen skall respektera de grundläggande rättigheterna såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner. I den mån som andra stycket i skäl 5 hänvisar till konstitutionella principer som inte är gemensamma för medlemsstaterna bör det utformas på så sätt att en medlemsstat tillåts tillämpa dessa konstitutionella principer som inte är gemensamma enbart på sina egna förfaranden."